

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DOTYCZĄCA PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO „WĄSOSZ/ŁAZIEC – ETAP I”

1. Cel i zakres opracowania

Celem opracowania jest prognoza wpływu na środowisko naturalne i zdrowie ludzi proponowanych zmian w przestrzennym zagospodarowaniu terenu oraz określenie środków technicznych i organizacyjnych pozwalających na minimalizację ewentualnych negatywnych skutków wprowadzanych zmian.

Dla terenu w identycznych granicach został opracowany w 2008 r. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego pod nazwą „Łaziec – Poligon”, przyjęty uchwałą nr 221/XXII/08 Rady Gminy Konopiska z dnia 30.12.2008 r. (Dz.Urz.Woj.Śl. 2009 nr 101 poz. 2256). Projekt tego planu, łącznie z opracowaną dla niego prognozą oddziaływania na środowisko, został pozytywnie zaopiniowany/uzgodniony przez właściwe organy.

Aktualne opracowanie generalnie powtarza jego ustalenia i poza zmianami formalnymi wprowadza w zasadzie jedynie uzupełnienie podstawowego przeznaczenia terenu (dotychczas - różnorodna działalność gospodarcza) o możliwość lokalizacji farmy fotowoltaicznej.

Ze względów formalnych opracowanie procedowane jest w trybie opracowania nowego planu a nie zmiany planu istniejącego.

Metody pracy

Opracowując niniejszą prognozę wykorzystano:

- projekt uchwały Rady Gminy Konopiska, dot. miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „WĄSOSZ - ŁAZIEC - TERENY PRZEMYSŁOWE I”,
- prognozę oddziaływania opracowaną w roku 2008 dla tego samego terenu dla miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Łaziec – Poligon”,
- opracowania ekofizjograficzne dot. terenów objętych planami,
- zdjęcia lotnicze terenów objętych planami (stan w r. 2024),
- informacje otrzymane w Urzędzie Gminy.

Przeprowadzono też szczegółową wizję terenową.

Na podstawie bezpośrednich oględzin i analizy zdjęć lotniczych określono faktyczny stan pokrycia terenu oraz zasięg i pochodzenie zadrzewień i ich skład gatunkowy a także orientacyjny wiek.

2. Część szczegółowa

2.1. Położenie terenu

Plan obejmuje tereny należące do Gminy Konopiska, Powiatu Częstochowskiego i Skarbu Państwa, będące w przeszłości częścią poligonu wojskowego, zlokalizowanego na terenach

pokopalnianych, oraz leżące pomiędzy nimi działki prywatne. Teren położony jest przy wschodniej granicy gminy, na styku z Miastem Częstochowa i Gminą Poczesna.

2.2. Zagospodarowanie terenu i istniejący stan środowiska

Zagospodarowanie terenu

Teren to użytki rolne najniższych klas (nominalnie rola i pastwisko klasy V-VIz, jedynie niewielkie fragmenty klasy IV) a w dużej części także formalne nieużytki. W granicach planu znajduje się też niewielki fragment lasu - topola osika w wieku 30 lat. Teren nie jest obecnie w ogóle wykorzystywany rolniczo, nawet w sposób ekstensywny.

Przez teren opracowania przebiega droga – nominalnie powiatowa (Łaziec – Młynek) – w stanie istniejącym gruntowa, na dużym odcinku w ogóle nieczytelna w terenie. Dla fragmentu tej drogi zostały już wydzielone działki o normatywnej szerokości, o przebiegu innym, niż wyznaczony w obowiązującym planie (to druga przyczyna opracowania ocenianego planu). Zachodni fragment drogi powiatowej – wiadukt nad autostradą A1 i dojazd do niego został już zrealizowany. Inne drogi są całkowicie zarośnięte i nieprzejezdne.

Teren w chwili obecnej nieuźbrojony.

Stan środowiska

Teren położony jest ponad dawnymi wyrobiskami kopalni rud żelaza, w jego granicach znajdują się pokopalniane hałdy o wysokości od 3 do 8-10 m. Teren miejscami podmokły, z sukcesywnie powstającymi i powiększającymi się zalewiskami w zapadliskach powstających w wyniku osiadania gruntu nad dawnymi wyrobiskami. W naturalnych zagłębieniach porośniętych trzciną przebiegają niewielkie ciekły odwadniające teren. Punktowo pojawiają się dzikie wysypiska śmieci, niewielkich rozmiarów, sukcesywnie ewidencjonowane i likwidowane przez władze gminy.

Całość terenu jest nieużytkowana, w większej części pokryta pochodzącymi z samosiewu zadrzewieniami, z przewagą brzozy, w wieku ok. 20-25 lat. Zadrzewienia – w tym także istniejące na tym terenie fragmenty lasu – są na ogół w dobrym stanie zdrowotnym. Nie występują gatunki rzadkie lub chronione.

Wody podziemne w granicach terenu opracowania (głębokość zalegania od 1 – 2 m) nie są zanieczyszczone. Grunty są natomiast określone jako szczególnie podatne na zanieczyszczenie wód podziemnych. Sposób użytkowania terenu w chwili obecnej nie stwarza zagrożenia dla środowiska naturalnego.

Ogólnie w granicach terenu objętego opracowaniem środowisko pozostawione jest „samemu sobie”, bez ingerencji z zewnątrz (poza pracami związanymi z budową wiaduktu w ciągu drogi powiatowej). Nie występują zewnętrzne negatywne oddziaływania, następuje naturalna sukcesja, głównie robinii akacjowej i czeremchy późnej oraz roślin ruderalnych.

Stan środowiska w wypadku pozostawienia terenu bez zmian

W chwili obecnej sposób użytkowania terenów, dla których – w ocenianym projekcie planu –

przewiduje się zagospodarowanie w postaci farmy fotowoltaicznej lub przemysłu produkcyjnego nie powoduje w granicach tych terenów ani na zewnątrz ujemnego oddziaływania na środowisko. W wypadku pozostawienia terenu bez zmian stopień oddziaływania na środowisko nie powinien się zmienić.

2.3. Proponowane zmiany wykorzystania terenu

Teren w dotychczas obowiązującym planie z 2008 r. w większości przeznaczony jest na prowadzenie różnorodnej działalności gospodarczej, (z wyłączeniem gromadzenia, sortowania i składowania odpadów) i związanej z tymi terenami przemysłową oczyszczalnię ścieków oraz na drogi międzygminne i lokalne. Lokalizacja tego typu działalności związana była z chęcią wykorzystania sąsiedztwa węzła autostradowego „Zawodzie” (obecnie „Częstochowa-Południe”) w ciągu autostrady A1 Gdańsk – Ostrawa. Część terenu objętego planem zajęta jest przez ww. autostradę, wraz z wiaduktem dla drogi powiatowej.

Po analizie oferty złożonej przez zainteresowanego terenem inwestora zdecydowano o uzupełnieniu ustaleń dotyczących przeznaczenia terenu o możliwość lokalizacji farmy fotowoltaicznej. Ze względów logistycznych przesunięto teren dla ewentualnej oczyszczalni ścieków w całości na teren działki gminnej. Teren istniejącej hałdy i teren wzdłuż lokalnego cieku pozostawiony jest w planie jako teren zieleni nieurządzonej o powierzchni nieco większej niż wynikałoby z planu obowiązującego. W wypadku powstawania kolejnych zawodnionych zapadlisk teren zieleni powiększy się dodatkowo.

Zrezygnowano z większości wyznaczonych obowiązującym planem dróg dojazdowych oraz dojazdów pieszo-jezdnymi, pozostawiając ich ewentualne wytyczenie inwestorowi/inwestorom.

Wytyczony nowy przebieg drogi powiatowej powoduje konieczność zajęcia na ten cel części jednego nominalnego obszaru leśnego.

2.4. Wpływ zmian na środowisko przyrodnicze

Wpływ na zanieczyszczenie powietrza

W zależności od ostatecznego zagospodarowania terenu:

- działalność produkcyjna spowoduje nieuchronnie mniejszą lub większą emisję gazów i pyłów do atmosfery. Zastosowanie ekologicznych źródeł ciepła oraz dostosowanie procesów technologicznych do wymogów zapisanych w przepisach odrębnych powinno jednak zabezpieczyć przed przekroczeniem dopuszczalnych norm emisji i nie dopuścić do znaczącego zanieczyszczenia powietrza;
- farma fotowoltaiczna – poza zapyleniem i spalinami z maszyn budowlanych i środków transportowych w fazie realizacji – nie będzie zanieczyszczała powietrza. W szerszej skali – pośrednio, poza terenem opracowania – wpłynie na zmniejszenie zanieczyszczenia poprzez zastąpienie tradycyjnych źródeł energii.

Wpływ na zmianę klimatu akustycznego i wibracje

Hałas i wibracje powstające na terenach działalności produkcyjnej mogą lokalnie powodować uciążliwość z tym związaną. W rozpatrywanym wypadku wystarczającym zabezpieczeniem dla mieszkańców jest oddalenie terenu od obszarów zabudowy mieszkaniowej. Od strony zachodniej w najbliższym miejscu jest to ok. 250 m, przy czym „po drodze” są jeszcze ekrany akustyczne wzdłuż autostrady; od strony wschodniej odległość od najbliższych zabudowań wynosi blisko 400 m. Ponadto w projekcie zapisany jest wymóg ograniczenia poziomu hałasu. Ferma fotowoltaiczna nie powoduje hałasu ani wibracji.

Wpływ na wody podziemne i powierzchniowe

Zaopatrzenie w wodę dla działalności produkcyjnej odbywać się będzie z sieci wodociągowej. Odprowadzenie ścieków kanalizacją do oczyszczalni zlokalizowanej w granicach opracowania lub oczyszczanie w indywidualnych urządzeniach poszczególnych podmiotów. Plan nakazuje gromadzenie i wywóz do specjalistycznych oczyszczalni ewentualnych ścieków niebezpiecznych oraz dopuszcza gromadzenie i wywóz ścieków socjalno-bytowych w wypadku braku możliwości ich oczyszczenia na miejscu. Zakazuje również wprowadzania nieoczyszczonych ścieków do wód i do ziemi. Stosowanie się do tych wymogów powinno wystarczająco zabezpieczyć przed zanieczyszczeniem wody podziemne i powierzchniowe.

W wypadku farmy fotowoltaicznej nie występuje problem zaopatrzenia w wodę i powstawania ścieków.

Wytwarzanie odpadów

Odpady będą usuwane na składowisko/składowiska odpadów poza obszarem opracowania.

Wpływ na zanieczyszczenie gleb

Użytkowanie terenu na cele działalności produkcyjnej zakłada praktycznie likwidację wierzchniej warstwy gleby na większości terenu (do 85%). Pozostawienie niewielkich fragmentów terenu jako biologicznie czynnych wynika z innych przesłanek niż chęć ochrony gleby. Tereny sąsiadujące, tak w Gminie Konopiska jak w sąsiadującej Gminie Poczesna przeznaczone są również do wykorzystania dla działalności gospodarczej niezwiązanej z rolnictwem, tak więc nie wystąpi problem niekorzystnego oddziaływania na gleby w ich granicach.

W wypadku przeznaczenia terenu na farmę fotowoltaiczną teren poza fundamentami pod panele oraz niewielkimi fragmentami terenu pod transformatorami, magazynami energii i innymi urządzeniami towarzyszącymi pozostanie biologicznie czynny, w postaci muraw. Tym bardziej więc nie wystąpi problem niekorzystnego oddziaływania na gleby tak w granicach planu jak w sąsiedztwie.

Wpływ na szatę roślinną i świat zwierzęcy

Tereny objęte planem znajdują się całkowicie poza wyznaczonymi szlakami migracji zwierząt i ptaków oraz korytarzami spójności obszarów chronionych. Niezależnie od ostatecznego sposobu zagospodarowania terenu nie zmieni się sytuacja w zakresie możliwości

lokalnych migracji. Te już w chwili obecnej odbywają się na kierunku wschód – zachód z ominięciem terenu objętego planem, ze względu na barierę w postaci autostrady – na tym odcinku bez przejść dla zwierząt, natomiast migracje na kierunku północ – południe zablokują tereny przemysłowe w gminie Poczesna

W zależności natomiast od ostatecznego sposobu zagospodarowania terenu wpływ na samo bytowanie zwierząt może być różny.

Zagospodarowanie dla celów produkcyjnych praktycznie wykluczy bytowanie fauny, z wyjątkiem gatunków synantropijnych oraz niepełnołatwych gatunków ptaków na enklawach zieleni nieurządzonej oraz lasów pozostawionych w granicach opracowania.

Zagospodarowanie panelami fotowoltaicznymi nie powinno wpłynąć na pogorszenie stanu bytowania świata zwierzęcego. Ogradzanie terenów z panelami fotowoltaicznymi, przy równoczesnym pozostawieniu w miarę naturalnego pokrycia terenu stwarza bezpieczne warunki dla bytowania gatunków drobnych i ptaków gniazdujących na ziemi.

Niewątpliwym efektem negatywnym – niezależnie od ostatecznego sposobu zagospodarowania terenu – będzie spodziewana prawie całkowita likwidacja istniejących zadrzewień a w wypadku działalności produkcyjnej w ogóle likwidacja roślinności na terenie przewidzianym dla działalności gospodarczej. Ewentualne działania rekompensujące – ze względu na docelowy charakter terenu – musiałyby mieć miejsce poza terenem opracowania.

Ochrona kopalin

Na omawianym terenie nie są znane złoża kopalin surowców użytecznych.

Wpływ na walory krajobrazowe

Jakikolwiek byłby charakter prowadzonej przez poszczególne podmioty działalności gospodarczej krajobraz terenu jako całości zostanie nieuchronnie przekształcony. W wypadku działalności produkcyjnej będzie to przekształcenie w potocznym rozumieniu negatywne, nieco mniejsze w wypadku farmy fotowoltaicznej. Ze względu jednak na izolację optyczną od pozostałych terenów przez kompleksy leśne, autostradę oraz przewidzianą w przyszłości (poza terenem opracowania) strefę zieleni izolacyjnej od strony zabudowy mieszkaniowej to negatywne oddziaływanie zostanie ograniczone.

3. ODDZIAŁYWANIE NA FORMY OCHRONY PRZYRODY O KTÓRYCH MOWA W USTAWIE O OCHRONIE PRZYRODY W TYM NA OBSZARY „NATURA 2000”

Teren opracowania leży w całości poza granicami parku oraz jego otuliny. Inne formy ochrony przyrody – rezerваты przyrody, obszary chronionego krajobrazu, użytki ekologiczne, obszary Natura 2000, pomniki przyrody oraz korytarze migracji i korytarze spójności znajdują się w odległości wykluczającej negatywne oddziaływanie.

W wypadku farmy fotowoltaicznej oddziaływanie nie występuje niezależnie od odległości od obszaru/obiektu chronionego.

4. ODDZIAŁYWANIE TRANSGRANICZNE

Biorąc pod uwagę oddalenie terenu objętego planem od granicy państwowej (ponad 100 km w linii prostej) oraz uwzględniając fakt braku obiektów, które mogłyby powodować zanieczyszczenia odczuwalne w takiej odległości należy przyjąć, że oddziaływanie transgraniczne nie wystąpi.

5. ODDZIAŁYWANIE SKUMULOWANE

1° Projektowane zmiany, przy założeniu przestrzegania przepisów ogólnych i ograniczeń nie niosą za sobą niebezpieczeństwa skumulowania negatywnego oddziaływania.

2° Aktualnie, ani fizycznie, ani w formie koncepcji czy projektów planów, nie występują na analizowanym terenie jakiegokolwiek obiekty czy formy zagospodarowania terenu których oddziaływanie mogłoby się kumulować z oddziaływaniem zagospodarowania przewidzianego w projekcie ocenianego planu.

6. WNIOSKI DO PLANU - PROPONOWANE ŚRODKI ZABEZPIEZAJĄCE ŚRODOWISKO PRZED EWENTUALNYM NEGATYWNYM ODDZIAŁYWANIEM ZAISTNIAŁYM W WYNIKU WPROWADZONYCH ZMIAN W ZAGOSPODAROWANIU TERENU.

Plan, zgodny z ustaleniami Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Konopiska zawiera szczegółowe zapisy ograniczające do minimum ewentualne znaczące oddziaływanie powstałe w wyniku przewidywanego zainwestowania i sposobu zagospodarowania terenu, w tym zapisy ograniczające do minimum ewentualne oddziaływanie powstałe w wyniku realizacji przewidywanego zainwestowania i sposobu zagospodarowania terenu – w zakresie ochrony wód powierzchniowych i wglębnych. W pozostałym zakresie zdaje się na przepisy odrębne. W wypadku przestrzegania w procesie inwestycyjnym przepisów i norm ogólnie obowiązujących nie będzie konieczności stosowania żadnych specjalnych zabezpieczeń.

7. WNIOSKI W SPRAWIE KOMPENSACJI PRZYRODNICZEJ.

Zakres przyrodniczej kompensacji zostanie określony przez właściwy organ na etapie zezwolenia na ewentualną wycinkę zadrzewień oraz wydawania pozwolenia na budowę. Do czasu przedstawienia konkretnego projektu określanie wymogów w tym zakresie byłoby przedwczesne.

8. ANALIZA (MONITORING) SKUTKÓW USTALEŃ WPROWADZONYCH DO PLANU.

Jedynym możliwym działaniem kontrolnym jest stwierdzenie – na etapie projektu budowlanego i projektu zagospodarowania terenu – jego zgodności bądź niezgodności z ocenianym planem, w tym zgodności z ustaleniami dotyczącymi zabezpieczeń przed negatywnym oddziaływaniem na środowisko. Dopiero po uzyskaniu na podstawie tego planu decyzji o pozwoleniu na budowę i po realizacji zamierzenia możliwa będzie ocena jego rzeczywistego wpływu na środowisko. Mowa tu o analizie skutków realizacji ustaleń planu miejscowego, które to zmiany będą co najmniej długotrwałe, ale do pewnego stopnia odwracalne.

9. ROZWIĄZANIA WARIANTOWE

W opracowanym projekcie nie przewiduje się rozwiązań wariantowych, ponieważ mamy do czynienia z sytuacją opracowania projektu dla ściśle zdelimitowanego terenu a nie z poszukiwaniami optymalnego terenu dla zamierzonej inwestycji. Wariantowanie może wystąpić na etapie projektu realizacyjnego i dotyczyć rozwiązań budowlanych oraz technologicznych – ale nie lokalizacji.

10. PODSUMOWANIE

W wypadku realizacji na terenach objętych planem zespołu paneli fotowoltaicznych zmiana per saldo byłaby pozytywna dla środowiska – chociaż na terenie szerszym a nie na samym terenie objętym planem. Przy tym większość terenu, mimo że nie wykorzystywana rolniczo – pozostałaby biologicznie czynna. Znaczące konsekwencje negatywne – przy założeniu przestrzegania ustaleń planu oraz przepisów ogólnie obowiązujących – nie powinny wystąpić.

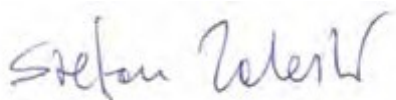
W wypadku przeznaczenia terenu na działalność produkcyjną inną niż elektrownia słoneczna bilans oddziaływania na środowisko pozostanie bez zmian w stosunku do bilansu wynikającego z planu obecnie obowiązującego.

Uwzględniając powyższe należy stwierdzić, że w stosunku do planu obecnie obowiązującego bilans oddziaływania na środowisko, zarówno terenów objętych planem i przylegających w wypadku realizacji elektrowni słonecznej można uznać za pozytywny natomiast w wypadku innego rodzaju działalności – za neutralny .

Załącznik graficzny wykonano na zdjęciu satelitarnym sprowadzonym do skali około 1 : 3 000.

Opracowanie prognozy:

mgr Stefan Zaleski – czerwiec 2025

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że spełniam wymogi określone w art.74a, ust.2 pkt.2 ustawy z 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

A handwritten signature in green ink, appearing to read 'S. K. J. K.', is centered below the text.